

La mulți ani de Ziua Veteranilor de Război

Așa cum ne este obiceiul, an de an, la 29 aprilie, sărbătorim „Ziua veteranilor de război”, în semn de recunoaștere a sacrificiului și a meritelor acestora pentru apărarea independenței, suveranității, integrității teritoriale și a intereselor României.

Din păcate, astăzi la ceas aniversar, mai este printre noi doar dl. Daia Ionel, supraviețuitor al celui de-al Doilea Război Mondial. Acesta a fost vizitat de Directorul interimar al DCECS Roșiori de Vede, dl. Silviu Arsu, care i-a mulțumit pentru curajul, demnitatea și patriotismul de care a dat dovadă și i-a înmânat o diplomă omagială.

La mulți ani de Ziua Veteranilor de Război!

Fondat 1935. Seria nouă. ISSN 1454 - 198X

DRUM

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE CASA MUNICIPALĂ DE CULTURĂ ROȘIORI DE VEDE

ANUL 25, NR. 657, MAI 2022

Editorial

Grădina în mai

În ultima vreme, parcă tot mai mult ne întâlnim cu indiferența lumii în care trăim, cu dezinteresul general al unui individ față de celălalt. Oamenii s-au închis în problemele lor și în frustrările timpului acestuia care ne pune la încercare prin tot felul de provocări: pandemii, războaie, lupta pentru supraviețuire, grija pentru ziua de mâine.

Mă simt ca o mică cetate care merge la întâmplare. Mă lovesc de trecători, de lucruri, de anotimpuri și nimic parcă nu mă mai atinge. Interiorizarea vine ca o izbăvire. Ne întoarcem în „forul nostru interior”, cum definea sinele Marin Preda, și începem să punem lucrurile în ordine, spre a merge mai departe, cu fruntea sus, chiar dacă anii au mai brăzdat-o puțin. Dar tot de acolo, de sub frunte, vine raza de lumină: viața este frumoasă și nu trebuie să irosim nicio clipă a ei!

În ciuda nuanței gri, care pare să coloreze universul, uneori îți vine să întinzi brațele în față, ca și cum ai vrea să zbori, să te desprinzi de lut și să plutești ...

*

Prin fața casei părintești, la câteva sute de metri, curgea Urluiul, iar dincolo de el era un deal înalt. Vara, plecam acolo, cu mai mulți copii de pe uliță, treceam podul, la capătul căruia dădeam de o cișmea cu apă rece din care beam înșetați, ne bălăceam picioarele sub jeturile năvalnice, apoi, răcoriți, urcam dealul acoperit de salcâmi. Dincolo de vegetație, era un drum, după care dealul se înălța golaș. Ne așezam în rând, unul lângă celălalt, într-un spirit de solidaritate greu de imaginat, întindeam brațele și zburam, cu gândul, pe deasupra satului, ne roteam mândri, ca un stol, de câteva ori, până oboseam, apoi ne întorceam la joaca noastră terestră ...

Deocamdată, suntem tot în vremea lui „... care pe care, care din noi este mai mare ...”, uitând de zbor, de frumusețea naturală și umană, uitând de nopțile când, copii fiind, visam că zburăm; dar suntem și în vremea în care, chiar dacă trupul rămâne jos, pe pământ, spiritul ascuns în noi ne dă forța de a ne rupe de fizic și de a traversa în liniște timpul și spațiul, ca într-un veritabil zbor.

Din păcate, nu toți suntem capabili să ne confruntăm cu însingurarea, să încercăm acea ocnă grea a discuției sinelui cu sine, întru redescoperire.

Ce ne împiedică să ținem ochii închiși și să întindem brațele, lăsându-ne dominați de dorința de zbor și, pentru câteva ore, să plutim pe deasupra celor lumești?

E luna mai, e luna florilor și grădina mea e plină de trandafiri și visuri ...!

Domnița Neaga

Dublă lansare de carte

28 aprilie 2022, ora 14[00]. Casa Municipală de Cultură din Roșiori de Vede a fost din nou gazda unui eveniment cultural de excepție: lansarea a două cărți de critică și istorie literară, semnate de profesorul, scriitorul și criticul roșiorean Cristian Gabriel Moraru. Organizat de revista „Teleormanul cultural” în colaborare cu Consiliul Local al Municipiului Roșiori de Vede, Direcția pentru Cultură, Educație, Creație și Sport, respectiv Biblioteca Municipală „Gala Galaction” din urbea de pe Vedea, evenimentul a fost moderat de dna Monica Tuinete, referent creație artistică al DCECS.

Un prozator ezoteric: Mircea Eliade, studii de hermeneutică literară, colecția „Exegesis”, seria „Krinein”, și *Istoria literaturii roșiorene contemporane*, vol. II, colecția „Drum”, serie nouă, nr. 37, sunt cele două cărți apărute în 2021 la prestigioasa editură Aius din Craiova pe care autorul roșiorean le-a lansat în prezența publicului iubitor de cultură.

La eveniment au fost alături de autor, prezentând cărțile acestuia și relevând importanța demersului său critic, patru distinși oameni de cultură, tuspatru membri ai Uniunii Scriitorilor din România: prof. Nicolae Marinescu, directorul editurii Aius și al revistei „Mozaicul” din Craiova, prof. Petrișor Militaru, redactorul-șef al revistei „Mozaicul” și redactor de carte la aceeași editură craioveană și profesorii roșioreni Domnița Neaga și Iulian Bitoleanu, redactori atât ai revistei „Teleormanul cultural”, cât și ai ziarului „Drum”.

Manifestarea culturală, care a durat mai bine de un ceas și jumătate, a fost întregită de o expoziție de carte din opera scriitorului Cristian Gabriel Moraru, care a acordat în finalul evenimentului și autografe pe cărțile sale celor doritori să și le procure. Deosebitul eveniment este o dovadă în plus că, exceptând Bucureștiul și Craiova, Roșiori de Vede este unul dintre cele mai active centre culturale din sudul țării.

Beneficiarii actului educațional

După ce a debutat în cadrul colecției „Drum”, serie nouă, cu o carte despre opera lui Caragiale, în speță *Comicul Caragiale?* (Editura Aius, Craiova, 2021), fapt pentru care a primit și Premiul pentru Debut în critică literară din partea Revistei „Teleormanul cultural”, profesoara roșioreancă Eugenia Viorica Staicu a revenit în spațiul public cu o nouă carte, publicată în cadrul aceleiași colecții literare, și anume *Colaborarea on-line între școală și beneficiarii actului educațional* (Editura Aius, Craiova, 2021).

Lansarea acestei a doua cărți a autoarei a avut loc vineri, 6 mai 2022, ora 11, în prezența unui numeros public alcătuit din oameni de cultură, elevi, dascăli și iubitori de cultură. Evenimentul, organizat în colaborare cu Consiliul Local și Primăria Municipiului Roșiori de Vede, respectiv Direcția pentru Cultură, Educație, Creație și Sport din Roșiori de Vede, a fost moderat de neobosita și inimoasa referentă de la Casa de Cultură roșioreană, dna Monica Tuinete.

La eveniment, i-au fost alături autoarei atât directorul DCECS Roșiori, dl Silviu Arsu, cât și scriitorul și criticul roșiorean Cristian Gabriel Moraru, care a prezentat cartea colegei sale de redacție de la ziarul „Drum”, subliniind faptul că este o carte care incită la o dezbatere mai amplă pe tema educației și a culturii în societatea română contemporană, mai ales pentru că abordează una dintre realitățile contextului pandemic din ultima perioadă, și anume școala on-line, cu avantajele și dezavantajele inerente.

Demersul autoarei se pliază astfel pe o temă de actualitate și vine să provoace gândirea tuturor „actori societali”, indiferent că vorbim despre elevi, părinți, cadre didactice sau reprezentanți ai comunității locale. Împărtășindu-ne dumneaei însăși din experiența avută atât ca dascăl profesionist la catedră, cât și ca părinte, Eugenia Staicu a demonstrat că este unul dintre intelectualii activi și implicați ai cetății noastre culturale! Felicitări și mult succes în continuare!

Felix Vedeanu

EUROPA DE ACASĂ

EUROPE DIRECT Teleorman

EUROPE DIRECT Teleorman - legătura TA cu Europa!

● ***„Tinerii teleormăneni si Uniunea Europeană”***

Peste 80 de adolescenţi, însoţiţi de cadre didactice şi bibliotecari, au participat, pe 9 mai, de **Ziua Europei**, la dezbaterea-concurs ***„Tinerii teleormăneni şi Uniunea Europeană”,*** ediţia I – eveniment organizat de **Centrul EUROPE DIRECT Teleorman**, găzduit de Biblioteca Municipală „Gala Galaction” din Roşiori de Vede!

Competiţia, dedicată elevilor din clasele IX-XII din liceele teleormănene, a adus la start cinci echipe, fiecare echipă fiind coordonată de un profesor sau bibliotecar. Competitorii au avut de răspuns la 17 întrebări despre trecutul, prezentul şi viitorul UE (*Originile şi fundamentele Uniunii Europene; Cum funcţionează Uniunea Europeană?; Ce face Uniunea Europeană? Viitorul Europei: NextGenerationEU ca schimbare de paradigmă în procesul de integrare europeană*, toate aceste în strânsă legătură cu *Anul European al Tineretului),* iar pentru departajare a trebuit ca fiecare echipă să-şi exprime opiniile şi speranţele pentru viitorul Europei.

Continuare în pagina 8

Text: **Marinela Ruşanu, Aurelia Bărbuţ**
Foto: **Aurelia Bărbuţ, Andreea Dîrvă**

„Verba volant, scripta manent”

Jurnal de scriitor

17. 04. 2022

Floriile. Sărbătoare, Mare Sărbătoare. Și nu vin cu soare, vin cu ploaie, ploaie curată, binecuvântată, binefăcătoare.

Primele gânduri când tragi draperia și deschizi fereastra căsuței în care te-ai mutat de curând, și al cărei frig te sperie așa cum te sperie multe, dar verdele sălciilor te face să uiți că îți este dor de mare, de munte, de oameni simpli și frumoși, că nu ai mai fost demult în concediu, că pandemia a sistat mărirea salariilor doar pentru o anumită categorie de salariați (categorie din care faci și tu parte) și, uitând de toate acestea, verdele îți umple sufletul și te bucuri și gândești: să fii pe drumul către înțelepciune???

Și privirea ți se oprește asupra locului de joacă dintre blocuri și constați că are o haină nouă, multicoloră, dar nu este terminată și nu înțelege de ce lucrătorii care au lipit plăcile pentru pavaj au mai lăsat câteva porțiuni neacoperite. Acum, apa se va infiltra pe sub ele, va șubrezi rezistența lucrării, probabil ... grăbind deteriorarea. Tu nu ai fi procedat așa, ai fi rămas peste program, ai fi dus la bun sfârșit, fiindcă nu îți plac jumătățile de măsură, iar principiile tale sunt lege: Omul sfințește locul!

20. 04. 2022

Strada Rahovei prinde culoarea Învierii. Amalgamul de culori și nuanțe intensifică splendoarea dimineții când Mărturisirea și Împărtășania întrețin drumul către Dumnezeire.

Și bucuria este fără margini. Și simți cum plutești, trecând pe lângă platanii sădiți în vremuri de restriște și tu știi că dincolo de orice îngrădire, Arta va dăinui. Și mica brutărie deschisă de curând, cu mirosul ei de pâine caldă, îți întărește convingerile și mâinile tinerilor care frământă și coc toate produsele acelea de panificație îți amintesc că totul e poezie. Că avea dreptate Cărtărescu când spunea: „Esența poeziei este uitarea de sine.”.

Abolirea propriei voințe, a autocontrolului, a eului meschin și egoist, în favoarea unei sublime gratuități. Poezia este fără efort, pentru că nu e nimeni care să facă efortul, este flexibilă și curgătoare nu asemenea spiritului tău, ci spiritului tuturor lucrurilor. Poezia nu e arta versurilor, ci puterea de a vedea frumusețea. N-o poți vedea și simți dacă alergi prin viață urmărind obiective și planuri, pentru că frumusețea este spontană, strălucește deodată de unde nu te aștepți.

Poezia este a clipei, gratuită și inexplicabilă. N-o poți cumpăra sau vinde, fiindcă nu are preț, asemenea aerului. Nu face parte din niciun circuit de valori. N-are nimic a face cu brutalitatea și mercantilismul vieții moderne. Nu ajungi poet scriind poezii. Trebuie să fi fost deja înainte. Foarte puține poezii puse pe hârtie conțin, de fapt, poezie. Un poet care publică volum după volum, aspirând la posteritate și la glorie, nu e un poet adevărat. Un poet adevărat aspiră la bucurie gratuită, la uitarea pentru o clipă a propriului ego, o caută și o găsește acolo unde nimeni nu s-ar fi gândit.”.

23. 04. 2022

O stea, două stele, mii de stele. Noapte de prier, nicio adiere de vânt, doar trilurile privighetorii, și primul cântat al cocoșilor, și glasul preotului: *Veniți și luați Luminăăă!* Lumina Lui Hristos. Și cuvintele teologului Savatie Baștovoi îți revin în minte și te bucuri și le repeți: „Bucurați-vă și iubiți. Să ne iertăm pentru Înviere, ca să fim prieteni ai Lui Hristos. Să ne bucurăm ca niște prieteni, că doar între prieteni bucuria este deplină. Paștele este sărbătoarea iubirii arătată prin iertare. Iertați și primiți iertare. Luminați și primiți lumină. Hristos a Înviat!

Florina Carvaci,
Membră a Uniunii Scriitorilor din România

Citatul lunii

„Păstrăm fiecare dintre noi povestea celor care au fost înaintea noastră și suntem sursa cuvintelor poveștilor celor ce vor veni după noi”.

„Călătorie în jurul omului” — Alexandru N. Stermein

Rubrică îngrijită de **Adriana Miu**

LA LUMINA ZILEI

Dimineața

În sfârșit, am avut și noi, în Roșiori, noroc de ploi multe, dar liniștite, în aprilie, căzute în cantitate mare, de 35-40 l/m²: duminică, 10 – luni, 11 aprilie, prima perioadă când a căzut cea mai importantă cantitate, de 25 l/m²; vineri, 22 aprilie, și joi, 28 aprilie, restul. Terenurile agricole sunt bune de administrat, fiindcă plantele însămânțate au răsărit, iar păioasele s-au înverzit și s-au înălțat. Dar și celelalte terenuri sunt pline de iarbă.

La prânz

De anul trecut, din toamnă, din octombrie, au început scumpirile la energie electrică, la gazele naturale, la lemnele de foc, la materialele de construcții, la alimente. În aprilie, pâinea de la „Spicul” costă 2,50 lei bucata, un litru de ulei peste 8 lei, un sac de ciment costă 28 lei etc.

Guvernul a plafonat însă prețurile la energia electrică și la gaze pentru o perioadă.

În amurg

Băncile au scos la vânzare, cu ajutorul executărilor silite, unele proprietăți pentru a-și recupera împrumuturile acordate foștilor patroni privați, de după 1989. A fost vândută IMAIA și se va vinde și unitatea „Cooperației” de lângă fosta „Textile”, de pe strada Oltului.

Gh. Tutcălău

Trăire creștină

Hristos a Înviat!
Pentru cine? și de ce?

Suntem încă sub emoția marelui Praznic al Învierii Domnului nostru Iisus Hristos. Mărturisim, prin salut, că Hristos a Înviat! și deodată primim confirmarea că: Adevărat a Înviat! Se pare că nu am uitat că ,,Hristos a Înviat din morți cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le”. Toate acestea pentru ce? Pentru un ou roșu, o felie de cozonac și o emoție trecătoare? Sau pentru a fi încredințați, în fiecare Paște, că moartea există, dar există și înviere? Că poate exista, dincolo de incertitudini și necazuri, loc ,,de odihnă de unde au fugit toată durerea, întristarea și suspinul”. De fapt mesajul Celui Înviat a fost dramatic de realist: ,,În lume necazuri veți avea! Dar îndrăzniți! Eu am biruit lumea!” Prin învierea lui Hristos pământul nu se transformă în grădină a Raiului. Dacă ar fi așa, atunci Învierea ar distruge darul lui Dumnezeu făcut omului de către Dumnezeu o dată cu viața: darul libertății. Pământul rămâne pământ. Necazul și suferința pot fi momente în care să simțim ,,vizita incognito a Lui Dumnezeu” sau momente în care să-L întrebăm pe Dumnezeu: de ce mie, Doamne? Moartea își croiește drumul ei, dar devine acum, prin Învierea lui Hristos, poartă de trecere spre cele veșnice, ieșind cei ce au făcut ,,cele bune spre învierea vieții, iar cei ce au făcut cele rele, spre învierea osândirii.” (Evanghelia de la slujba înmormântării).

În lume sunt războaie, suferințe, drame, mor cei dragi ai noștri, șoapta morții o auzim și noi ...și totuși Hristos a Înviat! Și atunci cum se poate trăi sau cum se poate înțelege învierea Mântuitorului la nivel personal? Sfântul Apostol Pavel spunea într-o epistolă adresată comunității din Colose că ,,dacă Hristos nu a Înviat, zadarnică e credința voastră, zadarnică și propovăduirea noastră”. Deci, fără învierea lui Hristos orice propovăduire a schimbării vieții, a adaptării la nivel individual, a unei morale mântuitoare, se transformă în ideologie. Numai prin Învierea din morți a Mântuitorului, creștinismul înseamnă viață și pregustare a vieții veșnice (oare ce o mai fi și asta? Se pot întreba unii). Numai prin Învierea Sa, Hristos a spus lumii care va crede în El că ,,ce-i va folosi omului să câștige lumea toată dacă sufletul său și-l va pierde? Sau ce poate să dea omul în schimb pentru sufletul său?”

În creștinismul autentic nu se trăiește mult sau bine, ci se moare frumos. E nevoie să știm să mai și murim după ce am învățat atât de mult să trăim, e nevoie să știm că veșnicia începe când moartea câștigă lupta ei finală, E nevoie să știm că fiecare zi ne apropie de veșnicie și că Hristos nu a Înviat pentru a împlini un moft personal, fără de care dumnezeirea ar fi fost neîmplinită. Fiecare zi este un chip al iubirii și răbdării lui Dumnezeu și al posibilităților noastre de a câștiga cerul. Adică, privind spre Hristos cel Răstignit și Înviat putem înțelege că viața pământească dăruită nouă, prin părinți, de către Bunul Dumnezeu este antecamera veșniciei. Ne temem, câteodată, de o abordare serioasă și sinceră a faptului că suntem ziditi pentru cele veșnice, pentru că acest fapt înseamnă responsabilitate totală și transformarea faptelor noastre în greutăți așezate pe talerul veșniciei.

Un gânditor creștin, C. S. Lewis afirma că ,,Hristos a suferit nu ca eu să nu mai sufăr; El a suferit ca eu să știu ce să fac atunci când sufăr”. Paradoxal, viața creștină cu toată asceza ei, cu postul, milostenia, iertarea, nu înseamnă confort binemeritat, ci angajament total spre a face din fiecare zi și din fiecare întâlnire cu aproapele momente providențiale în care să clădim cămara vieții celei veșnice. Hristos a murit și a Înviat, nu pentru ca noi să nu mai murim, ci pentru ca să știm ce să facem cu viața noastră, care, cu certitudine, se va sfârși în moarte.

Greutatea acestor zile de după Înviere este dată de faptul că aș fi putut să ,,profit” mai mult de Sărbătoare spre a mă întări duhovnicește, rămânând uneori la un simplu festin gastronomic, împestrițat cu toate ale lui. De aceea și Sfântul Ioan Gură de Aur avertizează că ceea ce s-a strâns prin trudă să nu se risipească prin neglijență.

Ar fi de dorit așa, câteodată, să ne întrebăm de ce a Înviat Hristos? Și găsind răspunsul potrivit pentru viața noastră să încercă să trăim cum a spus Cel care a răvășit istoria lumii și a lăsat-o așa cam de două mii de ani. Dacă nu putem crede în Învierea lui Hristos sau nu prea merge treaba cu reflecția, să privim surâsul unui copil sau chipul persoanei iubite și să ne întrebăm dacă nu cumva fericirea și iubirea sunt sentimente care ne fac să credem în viața care nu se va sfârși nicicând!!!

Hristos a Înviat! pentru mine, pentru tine, pentru toți cei pe care razele soarelui îi poate lumina și încălzi.

Consilier Administrativ-Bisericesc
Pr. **Eugen Cătălin PĂUNESCU**

DRUM
PUBLICAȚIE EDITATĂ DE CASA MUNICIPALĂ DE CULTURĂ ROȘIORI DE VEDE

Responsabil de număr: Monica Tuinete
Tehnoredactare: Vladimir Mutu
Colectivul de redacție:
Domnița Neaga, Cristian Gabriel Moraru, Iulian Bitoleanu, Ion Scarlat, Ioan Romeo Roșiianu, Petre Bozdoc, Gheorghe Tutcălău, Gheorghe Vlad, Victor Osăceanu, Eugen Cătălin Păunescu, Virgil Andronescu, Daniela Achim Harabagiu, Eugenia Staicu, Gabriel Argeșeanu, Aurelia Bărbuț, Marinela Rușanu, Veronica Cojocaru, Monica Tuinete
Culegere texte: Monica Tuinete
Distribuire presă: Elvira Stângă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Casa de Cultură, str. Dunării nr. 54 - 56, Roșiori de Vede. Telefon: 0247 460619. E-mail: ziaruldrum_rosiori@yahoo.com

Răspunderea pentru conținutul materialelor publicate revine autorilor.

Tiparul executat la S.C. TIPOALEX S.A. Alexandria str. Ion Creangă nr. 53, Tel./fax : 0247 / 31 18 84

Cutiuța cu amintiri (IV)

Oglindă, oglinjoară ...

Urc în autobuzul dă București, către capitală, dă la Turnu Măgurele, și de-abia aștept să cobor în autogara Alexandria pentru a merge la un w.c. Pentru că în Turnu este permanent închis. Unul este — reamenajat de câțiva ani și stă închis de-o veșnicie pentru vesnicie. Boscheți cât vezi cu ochii. Plec din capitala de județ și ajung în capitala patriei. Aștept troleul 96 ca să merg în Gara de Nord. Urc. După vreo jumate dă ceas de așteptare. În sfârșit, am urcat. Caut liniște și nimic mai mult. Da' pă scaunul din față stă lăbărțat un ins cu ceafă lată dă București care urlă unuia în telefon încercând să-i dea metode și combinații dă *cum să să dăscurce* în a-și face nunta eludând restricțiile impuse dă noul val dă covid. Într-un final individul dă București coboară. Troleul încă mai are dă mers, mers greoi, prin infernalul trafic *capitalist*.

Ajung la Gara de Nord. Sunt agasat de taximetriști cel puțin ciudați. Scap și dă iei. Merg la casa dă bilete. Cumpăr după ce scap de *coadă*. Vreau din nou să merg la w.c. Bă, da' multe mai vreau! Dau doi lei și cobor ... Nu știu cum să dăschid ușa ca să nu pun mâna pă mizeria de nedescris după clanță. Intru. Rezolv problema. Fără voie, citesc o întreagă operă literară porno care se încheie apoteotic cu câteva oferte porcoase, cu numere de telefon *pentru pofticioși*. Dăschid ușa cu cotul, la fel cum am deschis-o de pe cealaltă parte. Mulțumesc divinității că nu m-au doborât mirosurile pestilențiale. În aceste clipe am impresia că am găsit *liniștea mult' căutată*. Îmi iau bagajele și merg pă peron. Vreau o cafea. Incredibil! Iar vreau ceva! Aparatele nu-mi pot da rest. Alerg din chioșc în chioșc până găsesc să mi se schimbe o bancnotă de zece în două de cinci la o domnișoară frumoasă și drăguța cu clienții. Până la locul *combinației* încerc la un fast-food, dar nicio reușită. Am ajuns să vorbesc cu băiețașul care vindea după ce o tipă, cu un breloc viu după ea, a cumpărat niște chestii mâncabile: *două cu mere, două cu pere, două cu fructe de pădure, două cu brânză dulce și alte două cu ... sărată, două cu ... și alte două, două, două cu ...!* Uitasem de alte *două cu ciocolată*. Mizerie, răutate, prostie, nesimțire și toată gama dă *calități*, dar avem pretenții. *Bag prin introducere penetrând* cinci lei în orificiul aparatului nedus la școală. Înghite banii, îmi dă cafeaua, iau restul și merg pă peronul unde chiar sper să-mi fi găsit liniștea și odihna după un așa traseu aventuros făcut pă durata a vreo patru ore.

Offff ... Îmi zâmbesc. Gust din cafea. Aprind o țigară la locul *pentru fumat*. După o asemenea performanță mă abordează un individ gras, lat în ceafă și *dă culoare. Am fost expulzat dă la Franța. Am parfumuri mistoace dă vânzare!* Îi spun să plece. Insistă. Îl ignor și pleacă. După prima țigară și juma de cafea, individul cu geantă dă rafie la spinare, revine. În timp ce scriu pe telefon ceea ce mi se întâmplă, mă trezesc cu el șoptindu-mi la ureche: *... am parfumuri d-alea bune și mai am și alte ... marafeturi!* Îl reped să plece. Insul insistă supărător. Îl reped iar, amenințându-l că *chem poliția!* Face stânga împrejur și pleacă bombănind ceva. Offf. Termin țigara a doua, termin și cafeaua. Iau bagajul și mă refugiez în sala de așteptare. Îmi pun din nou masca. Plec. Vreau liniștееее! Deocamdată e liniște și pace. Un singur lucru bun: coadă la un Centru de vaccinare din incinta gării! Am spus *deocamdată*. Un alt ins, slăbănog și cu freză ciudată, *vorbește* din toți rărunchii *pă video* cu un altul. Totu-i relativ și liniștea nu mai există!

Sunt în trenul care mă va duce la Brăila. Din vagon în vagon, un tip nevorbitor, mut sau doar mut-închipuit, lasă pe măsuțele dintre banchete câte ceva mărunțișuri spre vânzare. Îi fac semn cu degetul să nu-mi lase nimic. Vreau doar liniște! *Brăila, vin!*, dau să zic în gând, dar mă oprește un alt gând. *Acela că până departe mai e mult!* Și că pe căile ferate din România pot apărea uriașe și inimaginabile opreliști. Lângă mine, practic pe locul meu geanta ei ..., o individă plină de ea de-abia mi-a dat locul ce-l am pe bilet. Coboară acum la Ploiești. A coborât și și-a lăsat biletul pe măsuță iar odată cu el și *caracterul* vizibil de la o poștă: resturi de mâncare și ambalajele aferente.

Liniște deplină în vagon. Aștept cu nerăbdare apropierea de *satele răsfirate* de pe dealurile Buzăului descrise în cărțile sale de prietenul pictor Hugo Mărăcineanu. Până atunci privesc la *peisage*. Sub soarele tomnatic, muncitori ai CFR-ului lucrează șezând la repararea liniilor. Trenul privat înaintează zăngănind din roți, din când în când mai scoate câte un șuierat nărăvaș. Trenul fluieră și înaintează. Relativ repede. În față și în lateral se doarme. Câmp, ciobani cu oițele la păscut pe miriști încântătoare, păsări brăzdând înaltul de albastru. Trenul aleargă. Mda. Mai e mult până departe ... Cam cât de la Turnu Măgurele până la Brăila, cam atât și din '89 până la a ne face bine ca națiе!

Frumoase *peisage*! E plin câmpul de auriul baloților de paie întinși de-a lungul și de-a latul mirиștilor. Locomotiva suieră nervos. Glasul roților de tren e tot mai sacadat. Oprire de-o țigară. O cucoană zice, chinuindu-se să desfacă un pachet de țigări subțiri: *Până dăsfac pachetu' pleacă trenu'. Nu fumez alceva că apoi tușesc și zic ăștia că am covid!* Mă pune Sarsailă să-i zic, pentru că se uita atent la mine: *Ar fi grav să ...* Cucoana îmi replică: *Nu e grav domne, să zică ei ce or vrea că nu îi crede nimeni, e o răceală și atât!* Am urcat pe mutește scara trenului și i-am lăsat locul liber. Trenul aleargă din nou cu viteză de nerecunoscut. Pauză de 40 de minute într-o fostă haltă (în *antichitate*, acum ruină) de dinainte de Făurei. Păi dacă au scumpit biletele, păi tre' să stăm pe loc de toți banii! În trei sferturi de ceas se adapă caii, birjarul își reface biciușca, pasagerii pipă câte un pachet de țigări și toată lumea e fericită la ceas de seară. Cu bucurie aș mai zice, chiar dacă este o exprimare pleonastică.

E pur si muove! Spunea Galileo Galilei din Pisa. Am părăsit *vestigiile anticei* halte Cilibia. Caii au fost hrăniți din fânul câmpiilor patriei, au fost adăpați din apa (im)pură a pârâielor, biciușca dintr-un lemn de dud fu articulată pe ei, dar degeaba. Căci *greu la deal cu caii mici!* Și uite așa ne ajunge dinainte Făureiul. Făurei, Făurei, greu mai merg căluții trenului! Scurtă pauză din nou: umblară oamenii, specialiștii, într-o cutie la niște butoane și trenul iarăși se porni iute ca o săgeată. În depărtări se văd salbe de lumină răscolind înserarea. Din depărtarea cea mai îndepărtată mă îmbie, la lupta întru dreptate, ochii roșii ai eolienelor (contemporanele mori de vânt, adevărați monștri ai tehnologiei) și mă întreb: oare, câți Don Quijote (moderni) vor mai fi existând pe pământ? Fereastra compartimentului a devenit opacă. A devenit oglindă. Oglindă, oglinjoară, care-i cea mai tragi-comică țară? Dincolo de ea ... Dincoace de ea ... Realitate și mister. Oglinda rămase mută. Și Brăila care se apropie gonind prin noapte. Și Bucureștiul și Teleormanul rămase în urmă. Și-am descălecat, Io ...

P. S.: Sexy țară și play la detalii (pe englezește, că până și la sex ne englezirăm! — vorba olteanului). Îndrăzniți! Încercați! Vorba unui partid în campanie ...

Virgil Andronescu, redactor la revista manifest „Litera13" din Brăila

Medalia monumentului eroilor români căzuți pe câmpiile Bulgariei în 1877-1878

După Unirea Principatelor Române din anul 1859, următorul pas pe calea făuririi unui stat modern era obținerea independenței. În contextul internațional de la începutul anului 1876, când criza orientală s-a adâncit, guvernul român a întreprins o serie de acțiuni diplomatice menite să sondeze puterile garante în privința eventualei proclamări a independenței statului român. Războiul ruso-turc, izbucnit în 1877, amenința din nou, ca de atâtea ori de-a lungul istoriei, să transforme teritoriul locuit de români într-un teatru de război. Și din această cauză, România nu putea rămâne neutră. Cu țara prinsă între doi coloși, Imperiul Otoman și Imperiul Țarist, cu trupe ruse pe teritoriul ei, domnitorul Carol I și prim-ministrul Ion C. Brătianu nu aveau altă variantă decât aceea a declarării independenței. Iar România și-a câștigat independența pe câmpul de luptă, prin jertfa a mii și mii de soldați.

Astfel, în amintirea luptelor din anii 1977- 1978, în anul 1907, în orașul Turnu Măgurele, a fost inaugurat un monument dedicat eroilor români căzuți în timpul Războiului pentru Independență. Pentru ridicarea monumentului au fost strânse fonduri de către un comitet militar, prezidat de colonelul Solacolu, comandantul regimentului Teleorman nr. 20.

Cu ocazia inaugurării monumentului, a fost bătută o medalie din argint și din bronz, cu diametrul de 55 mm. Pe avers este redat monumentul — un dorobanț cu pușca în mâna stângă, arătând cu dreapta spre Dunăre, un vultur cu aripile desfăcute așezat pe soclu și două tunuri. Deasupra, legenda circulară, ÎN AMINTIREA EROILOR CĂZUȚI PE CÂMPIILE BULGARIEI, iar în exergă, o stea cu 5 colțuri. Pe revers, între două ramuri de lauri, placa aplicată pe soclul monumentului cu legenda pe 11 rânduri: RIDICAT ÎN ANUL DE GLORIE/ AL 41 DE DOMNIE/ AL M. S. REGELE CAROL I/ DIN INITIATIVA/ UNUI COMITET MILITAR/ SUB PREȘEDENȚIA/ COMAND. REG. TELEORMAN NO. 20/ COLONEL SOLACOLU/ ȘI CONCURSUL CETĂȚENILOR/ TELEORMĂNENI/ T. MĂGURELE OCT. 1907.

Muzeograf **Veronica Cojocaru**
Foto internet

Înainte ca natura să moară

Omul — inginer al Pământului (III)

Există proiecte prin care omul își face propriul său soare, din reacții termo-nucleare, pe care îl va păstra sub cupole uriașe, de plastic, în care va avea o atmosferă optimă, o temperatură uniformă, un soare ce se aprinde și se stinge la ore fixe etc. Omul poate face toate acestea. Știință îi pune la dispoziție posibilități tehnice pentru a schimba fața planetei. Dar întrebarea ce se pune este: oare e bine ca omul să devină inginer chiar la scara globului și să schimbe prin tehnică aspectul și felul de viață al acestuia?

Nu se poate contesta nevoia producerii de energie hidroelectrică. Ea este o necesitate a zilelor noastre și ea reprezintă deocamdată o sursă de energie care se folosește cu multă eficacitate. La noi, barajele mici care se fac nu reprezintă o încărcătură prea mare pe scoarță și nu este niciun pericol ca ele să provoace cutremure de pământ, căci cele existente se găsesc în regiuni de mare stabilitate geologică și tectonică.

Însă, dezvoltarea unor centrale electrice uriașe și a unor conductori de rețele pentru transportul acestei energii la distanță sau poate chiar utilizarea laserului pentru transportul curentului electric va determina un câmp magnetic uriaș la suprafața solurilor, care va schimba în lungul rețelelor vegetația și chiar natura oamenilor. Aceasta va constitui o poluare electro-magnetică despre care știm foarte puține lucruri.

Acestea sunt câteva exemple privind posibilitățile de „inginer" la scară de glob al omului, acțiuni care pot însă antrena consecințe grave.

Este perfect posibil să se facă un baraj în strâmtoarea Behring. El ar avea o lungime de cca 60 de km, pe o adâncime de cca 50-100 m. El ar opri apele Pacificului să intre în Oceanul Înghețat de Nord. Dar s-ar mai putea și altceva. Pompe uriașe ar scoate apele reci ale Oceanului înghețat de Nord și le-ar vărsa în Pacific antrenând în forma aceasta un curent de ape dinspre Atlantic spre Polul Nord. Acestea ar fi apele calde ale curentului Golfului, care ar ajunge acum până la strâmtoarea Behring închisă, aducând căldură, topind ghețurile din regiunile din nordul Siberiei și schimbând complet clima porțiunilor nordice ale Siberiei. Culturile cerealiere s-ar extinde mult spre nord, la fel taigaua și s-ar seca multe din mlaștinile nordice ale tundrei. Ridicarea temperaturii siberiene ar fi de cca +8 grade în medie, ceea ce ar deschide și cale liberă navigației în coastele nordice ale Siberiei de pe uriașele fluvii ale acesteia.

Dar vărsarea apelor reci în Pacific ar răci curentul Kuro-Shiwo care vine dinspre Japonia și duce ape calde spre coastele Alaskăi și Americii de Nord, în partea ei de vest. California și zona San Francisco s-ar răci cu cca 10 grade și, în loc de veri calde, pe toată zona aceasta ar fi iarnă, frig, s-ar distruge toate culturile cerealiere, citrice etc. Insulele japoneze ar fi și ele periclitate de o scădere a temperaturii și chiar regiuni mai sudice, ca Indonezia și Australia de Nord, și-ar schimba clima în rece. În plus, s-ar modifica compoziția faunei și a florei marine etc.

Un gând năstrușnic bântuie, construirea unui baraj între Florida și Cuba. Tehnic nu este imposibil, dar acesta ar opri curentul Golfului să mai vină spre Europa. Toată clima noastră s-ar schimba. Londra și toate orașele mai înspre nord vor fi blocate de ghețuri, Europa nu va mai primi precipitațiile pe care le aduc contraalizeele și se va transforma în deșert ca și Sahara, Gobi etc.

Omul poate face multe deoarece tehnica îi permite. Dar îl împiedică rațiunea, fiindcă nu poate preveni urmările unei intervenții la scară de glob. S-ar putea ca el să declanșeze fenomene pe care nu le va mai putea opri, așa cum ucenicul vrăjitor a deschis sacul stihiilor pe care nu le-a mai putut stăpâni, până ce maestrul vrăjitor nu le-a forțat cu bagheta magică să reintre în sac. Numai știința îl poate ajuta pe om să nu facă greșeli și să nu aibă nevoie de un vrăjitor care să-i salveze natura.

Ar trebui ca orice intervenție a omului în natură, mai ales azi, când dispunem de mijloace distructive așa de puternice, să se facă după un temeinic studiu tehnica-științific, din care să nu lipsească în mod obligatoriu părerea autorizată a biologului. Altfel, intervenția nestudiată și neasigurată la scară de glob ne va determina să plătim un preț greu, să ne plătim însăși existența.

— Va urma —

Prof. **Petre Bozdoc**
Foto: sursa Internet

Laureați români ai Premiului Nobel

Ștefan Hell et alii

Ștefan Hell, ca și **Herta Müller**, provine dintr-o familie de șvabi bănățeni, a trecut prin Liceul Nikolaus Lenau și a fost decorat cu Nobelul.

Ștefan Hell s-a născut în 23 decembrie 1962, la Arad, având ca părinți un tată inginer și o mamă învățătoare, iar el, pe parcursul vieții, a fost fizician, chimist, cercetător și profesor universitar. Copilăria și-a petrecut-o în localitatea Sântana din județul Arad unde și-a parcurs și studiile primare și gimnaziale (1969-1977). Se înscrie apoi la Liceul Nikolaus Lenau din Timișoara (1977) unde stă numai până în primăvara lui 1978 (martie), din aprilie, același an, emigrând împreună cu familia în RFG la Ludwigshafen. Aici își definitivează cursurile liceale ca din 1981 să studieze Chimia la Universitatea din Heidelberg unde și-a luat și licența (1987), iar în 1990 a obținut și doctoratul în Fizică („Suma Cum Laude") cu tema „Reprezentarea microstructurilor transparente în microscopul confocal". Devine un pasionat al acestui domeniu al microscopiei preocupându-l posibilitățile de a îmbunătăți rezoluția microscopiei optice dincolo de limitele atinse până la acel moment de știință, lucru care i-a reușit, punând astfel bazele unei variante îmbunătățite a microscopiei de fluorescență (denumită microscopia 4Pi). Ștefan Hell afirma: „Educația primită în România m-a ajutat mult! Mi-a ușurat viața!".

A lucrat în învățământul superior, inclusiv ca profesor universitar, la mai multe Universități: Heidelberg și Göttingen (Germania), Turku

(Finlanda) și Oxford (Anglia), continuu fiind preocupat de microscopia optică. Drept consecință, în 2014, Comitetul Nobel din cadrul Academiei Regale de Științe din Suedia i-a acordat Premiul Nobel pentru Chimie lui și altor doi cercetători, Eric Betzig și William E. Moerner din SUA, „pentru dezvoltarea microscopiei fluorescente cu super-rezoluție".

Din anul 2012, Ștefan Hell devine membru de onoare al Academiei Române, iar în prezent, este directorul Institutului „Max Planck" de Chimie și Biofizică din Göttingen (Germania).

Mai sunt și alți români care au avut șansa de a primi această distincție, însă au ratat Premiul, cum se spune, „la mustață". Este vorba despre medicul **Constantin Levaditi** (1874-1953), de numele căruia se leagă realizarea vaccinului antipoliomielitic, punerea bazelor chimioterapiei și dezvoltarea antibioticelor. Este cel considerat a fi unul dintre cei mai mari savanți ai medicinei, alungat din țară deoarece și-a permis să critice sistemul medical. „Am fost nevoit să lucrez printre străini pentru că așa au vrut cârmuitorii românilor mei" a afirmat savantul. A fost nevoit să-și continue cariera în Franța fiind ulterior premiat de Academia Franceză și de câteva Universități renumite din Marea Britanie, Germania, SUA, de patru ori fiind nominalizat pentru Premiul Nobel.

Dar o putem aminti și pe tânăra din România, **Anamaria Effler**, care a făcut parte dintr-o echipă numeroasă în care a lucrat la observarea undelor gravitaționale, echipă premiată cu Nobelul (2017)! Ca și pe românul **Ioan Moraru** (1927-1989), doctor în științe medicale, fost director al Institutului Medico-Legal „Mina Minovici" și al Institutului „Victor Babeș", membru titular și vicepreședinte al Academiei de Științe Medicale, precum și reprezentant al României în OMS. Ca fondator și copreședinte, alături de Mihai Kuzin (URSS) și Bernard Lown (SUA), al organizației „Medicii lumii pentru prevenirea războiului nuclear", când organizația a fost laureată cu Premiul Nobel pentru Pace (1985): „pentru analiza amănunțită, științifică, a unui război nuclear, un demers pentru pace în miezul Războiului Rece", autoritățile comuniste aflate la putere nu i-au permis să iasă din țară și să participe la festivitățile de decernare a Premiului ca membru al organizației. Abia după 1990, meritele sale au fost recunoscute când a fost primit, post-mortem, în Academia Română.

În final, o observație tristă este că toți cei care oficial au primit Premiul Nobel l-au primit după ce au părăsit țara, afirmându-se mult mai repede și mult mai bine peste hotare, în țări străine. De tras concluzii ...

— Va urma —

Prof. **Ion Scarlat**
Foto: Sursa internet

Zilele Municipiului Roşiori de Vede

Ediția a XXII-a

Consiliul Local al Municipiului Roşiori de Vede
Primăria Municipiului Roşiori de Vede
Direcţia pentru Cultură, Educaţie, Creaţie şi Sport

Program

SÂMBĂTĂ, 21 mai 2022:

Ora 09:00 – *Concurs de şah, table, rummy, biliard*, OPEN
Locul: Parcul Central/ Clubul Pensionarilor

Ora 10:00 – ***„Glasul lutului”*** – din **colecţia Teo Săceanu** – expoziţie de ceramică.
Locul: Muzeul de Istorie „Petre Voivozeanu”

Ora 11:00 – ***Festivalul-concurs de muzică populară „Alexandru Dachin“*** - ediţia I.
Locul: Scena de spectacol

Ora 13:00 – ***„Bătălia cărților”*** – Concursul naţional de lectură pentru copii şi adolescenţi, ediţia 2022 - deschidere.
Locul: Biblioteca Municipală „Gala Galaction”

Ora 19:30 – ***„Oraşul meu, oraşul tău: EU îmi iubesc oraşul! TU?”***
– ediţia a II-a –
premierea celor mai frumoase spaţii verzi din faţa blocurilor şi a caselor, precum şi a asociaţiilor de proprietari implicate în îngrijirea acestor spaţii.

Locul:
Scena de spectacol

Ora 20:00 – ***„Pe la noi, prin Teleorman”*** - spectacol de muzică populară.
În recital:

- **Câştigătorul Trofeului *„Alexandru Dachin“***
- **Virginica Neagu**
- **Maria Dudău**
- **Ansamblul „BURNASUL”**

Locul: Scena de spectacol

DUMINICĂ, 22 mai 2022:

Ora 10:00 – ***„Intersecţii” - expoziţie de sculptură în piatră de râu şi pictură abstractă de negru.*** Expun artiştii: ***Costel Păun*** şi ***Elian Băcilă – Pictorul de negru.*** **Locul:** Casa de Cultură

Ora 11:00 – ***Festivalul-concurs de muzică uşoară românească „Dan Cîmpeanu“*** – ediţia I.
Locul: Scena de spectacol

Ora 16:00 – **Cupa *„Zilele Municipiului”* la tenis de câmp – *finala*. Locul:** Family Zone (Zona de agrement)

Ora 17:00 – ***„Muzica – pansament pentru suflet”*** **- ediţia a II-a** – Concert susţinut de ***Corala AXIOS***, dedicat medicilor, asistentelor, infirmierelor, ambulanţierilor şi pacienţilor de la **Spitalul Municipal „CARITAS”** Roşiori de Vede. **Locul:** Spitalul „CARITAS”

Ora 19:00 – **Închiderea sărbătorii locale *„Zilele Municipiului”*** – ediţia a XXII-a.

► ***Mesajul Primarului Municipiului Roşiori de Vede, ec. Valerică Gheorghe Cîrciumaru.***

► ***Minţile sclipitoare ale Municipiului Roşiori de Vede***

▪ Premierea şi acordarea diplomelor de excelenţă şi de onoare elevilor participanţi la fazele naţionale ale olimpiadelor şcolare şi şefilor de promoţie 2022 din liceele roşiorene. **Locul:** Scena de spectacol

Ora 20:00 - ***„Nicicând, ADIO”*** - spectacol.
În recital:

- **Câştigătorul Trofeului *„Dan Cîmpeanu“***
- **Ion Popa**
- ***„EUROTON Forever – Remember DAN CÎMPEANU”***
- **Sylvia B.**

şi

Dj Ryno

Locul: Scena de spectacol

***NOTĂ**: Organizatorii îşi rezervă dreptul de a opera unele modificări, impuse de evoluţia evenimentelor.*

Pagină realizată de referent D.C.E.C.S. **Aurelia Bărbuț**

„GENERATING THE DIGITAL BIOSPHERE BY CODING”

Mobilitate, Proiect Erasmus+ de formare a cadrelor didactice din Școala Gimnazială „Alexandru Depărățeanu”

În perioada 25-29.04.2022, patru cadre didactice din **Școala Gimnazială „Alexandru Depărățeanu” Roșiori de Vede, director-profesor Vlad Alina**, au participat la a treia mobilitate Erasmus+ a proiectului „GENE RATING THE DIGITAL BIOSPHERE BY CODING” identificat cu numărul de referință **2020-1-IT02-KA229-079756_5**, la Söke, Turcia, **proiect coordonat de profesor educație tehnologică Mitroi Maria**. În mobilitate au mai participat membrii echipei de proiect: profesor învățământ primar, Pavel Georgeta; profesor matematică, Rotaru Carmen și profesor limba engleză, Costică Elena-Daniela.

La această întâlnire au participat profesori din țările partenere: TURCIA, POLONIA, MACEDONIA și ROMÂNIA.

Gazdele noastre din Turcia au fost Școala primară Bağarası Hürriyet și Centrul de știință și artă Söke, dotat cu un laborator tehnologic de înaltă calitate, unde s-au derulat activitățile de coding.

În cadrul întâlnirii din Turcia s-au derulat diverse activități care au contribuit la atingerea obiectivelor proiectului. Astfel, s-au desfășurat workshop-uri și activități practice în cadrul cărora cadrele didactice au fost familiarizate cu utilizarea unor aplicații, platforme și programe digitale ce pot fi aplicate în predare atât la clasele primare cât și la gimnaziu.

Profesorii din școlile partenere au avut oportunitatea să interacționeze cu elevii și profesorii țărilor partenere, împărtășind experiențe și exemple de bune practici cât și să viziteze obiective importante din împrejurimile orașului Söke și anume: Orașul antic Efes; Doğanbey (Old Town); Zeus Cave, Aydin; Parcul Național Hiking.

Proiectul a reprezentat a oportunitate reală de dezvoltare profesională și personală pentru cadrele didactice participante. În urma participării la activitățile din această mobilitate, au fost dezvoltate în principal competențele digitale, capacitatea de a comunica într-o limbă străină, munca în echipă, îmbogățirea cunoștințelor istorice, geografice, culturale.

Pe parcursul acestor formări au fost acumulate noi cunoștințe teoretice și practice, noi metode de predare-învățare, noi tehnici de predare-evaluare centrate pe elev, pe învățarea diferențiată în funcție de nevoile elevilor. Contactul direct cu alte sisteme educaționale va îmbunătăți, cu siguranță, calitatea actului educațional prin introducerea instrumentelor digitale în predare, prin consecvența tehnicilor abordate și prin accesibilizarea cunoștințelor digitale atât în rândul profesorilor cât și al elevilor.

Profesor ed. tehnologică, **Mitroi Maria**

DEĞERLİ DÜNYAM / MY PRECIOUS WORLD

Pentru a conștientiza că lumea în care noi trăim este o lume valoroasă, elevii clasei a III-a de la Școala Gimnazială Vedea, sub îndrumarea doamnei profesor pentru învățământul primar Băltescu Florina, au participat în perioada octombrie 2021-mai 2022 la derularea proiectului internațional e-twinning „DEĞERLİ DÜNYAM/MY PRECIOUS WORLD” la care au participat 10 cadre didactice și aproximativ 80 de elevi din Turcia, 1 cadru didactic și 21 de elevi din România.

Scopul principal al proiectului a fost acela de a sprijini dezvoltarea personalității copiilor noștri sub toate aspectele, să le dezvăluim și să le dezvoltăm laturile bune ale personalității acestora. În cadrul unor activități variate și programe în lumina valorilor naționale, spirituale și universale, elevii au făcut studii și au realizat lucrări care să „lumineze” atât astăzi, cât și mâine.

De asemenea, s-a urmărit asigurarea în permanență a comportamentului etic al elevilor ghidându-i către relațiile umane pozitive și sensibilizarea acestora la mediu, ca filozofie de viață. Activitățile prezentate elevilor noștri au avut ca scop să îi facem să iubească învățarea prin sarcini distractive și interesante, îmbunătățind astfel competențele din domeniul cognitiv și afectiv, dar și abilitățile psihomotorii în studiile de proiect. Cu principiul aproape-departe, am realizat studii care îi vor permite lui și celor din jur să înțeleagă valorile umane și universale. Ne-am propus să ajutăm elevii să dobândească abilități ale secolului XXI prin utilizarea mai multor metode de predare.

Temele proiectului pentru care au fost derulate activități interesante au fost următoarele: Salutări, Onestitate, Toleranță, Cei care adăugă valoare lumii noastre (lucru în echipă), Utilitate, Empatie, Ziua internetului securizat, Dragoste, Sensibilitate, Valorile noastre culturale.

În cadrul activităților proiectului, au fost pregătite jocuri digitale distractive care sprijină învățarea și s-a prioritizat o abordare interdisciplinară pentru implementarea curriculumului, iar planificarea s-a realizat prin integrarea activităților în diferite cursuri. În conformitate cu munca depusă, a fost întocmit în comun caietul de rezultate ale activității.

Studiile familiale au fost incluse în proiect, oferind învățare și sprijin din partea părinților și a mediului familial. A avut loc un webinar pentru elevi cu oameni care adaugă valoare lumii noastre prin munca în echipă. Atrăgând atenția asupra valorilor culturale, a fost posibil să se compare și să învețe despre propria lor cultură și alte culturi și să se vadă importanța valorilor din trecut până în prezent. Cu valoarea sensibilității, au fost acoperite probleme de mediu precum importanța tuturor viețuitoarelor și a naturii, protecția, schimbările climatice, reciclarea, durabilitatea și ecologizarea.

Proiectul a avut un real succes și a fost finalizat într-un mod sănătos cu activități atât la clasă, cât și în aer liber, dar și în mediul digital prin utilizarea tehnologiei în siguranță și corect, elevii bucurându-se de această experiență deosebită care le-a îmbogățit cunoștințele și din care au învățat să prețuiască lumea în care noi trăim.

Profesor pentru învățământul primar,
Băltescu Florina

Primăria orașului Roșiori de Vede

Istoria unui oraș, a unei străzi, a unui loc mai de seamă, n-o găsim inserată numai în cărți, în documente scrise, ci și în monumente, în construcții, în case de locuit și acareturi aparținătoare. La acestea sunt patru dimensiuni. Trei dintre ele, fizice și, evident, sunt reamintite de ghid atunci când spune vizitatorului: „... înainte, la dreapta, la stânga...”. Revelatoare este însă a patra dimensiune, aceea a timpului.

Scufundate în acest spațiu, completat cu axa timpului, spațiul la marginea căruia imaginația noastră șovăie, monumentele și construcțiile civile sunt creații bizare, cu forme fantastice, generate de experiența istorică acumulată de viața trăită, de pasiunile consumate.

Roșiori de Vede, oraș cu personalitate bine conturată, atât de vechimea sa (este menționat în sec. II după Hristos pe harta lui Ptolemeu), cât și de arhitectura sa, ne dă posibilitatea de a-i prezenta istoria prin monumentele sale. „Lista monumentelor istorice”, aprobată prin Ordinul Ministerului Culturii și Cultelor nr. 2.314 din 8 iulie 2004 (M.O. nr. 646/2004) și publicată de Stan V. Cristea și Georgeta Done, pentru județul Teleorman, cuprinde un număr total de 344 obiective, din care 43 aparțin orașului Roșiori de Vede.

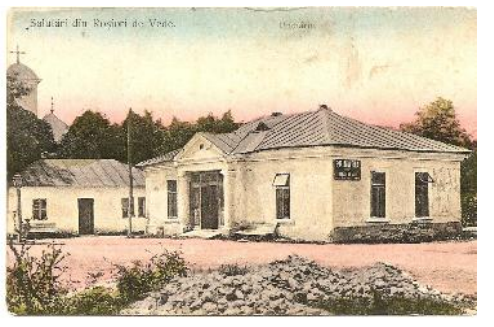

La nr. 279 în „Lista monumentelor istorice”, cu codul L.M.I. 2004: TR-II-m-B-14419, este nominalizată **Primăria municipiului Roșiori de Vede (1912)**.

Actualul local al Primăriei este monument istoric, construcție ce datează din anul 1912. Pe locul actualei clădiri, în 1895, se aflau proprietățile doamnei Elena Perieteanu. Încă din perioada când primar era Mihail Mănciulescu, se pusese problema achiziționării acestui teren, pentru construcția unui local de primărie, maiestuos, așa cum merita orașul Roșiori de Vede. Primăria orașului cumpără de la doamna Elena Perieteanu terenul în suprafață de 0,5474 mp, cu suma de 12.000 lei. Actul de vânzare-cumpărare a fost încheiat la 11 ianuarie 1895, a fost înregistrat la Tribunalul Teleorman la nr. 21 și transcris la Tribunalul județean Turnu Măgurele la nr. 13/1895, fiind semnat de doamna Elena Perieteanu și G. M. Belitoreanu, în calitate de primar al orașului Roșiori de Vede. Documentul înregistrat la Tribunal specifica foarte clar că terenul se află în „centrul civic al comunei urbane”, pe strada Dunării și că vecinii sunt: la nord — terenul viran al „comunei” și Biserica „Sf. Teodor”, la sud — frații K. Zotter și Anica Ostreanu, la est — strada Dunării, iar la vest — Biserica „Sf. Teodor” și proprietatea Ghiță Scrioșteanu.

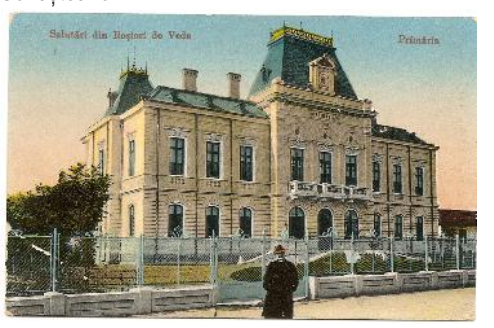

Documentele de arhivă dezvăluie faptul că achiziționarea terenului cu construcțiile ce existau pe el s-a făcut cu multe convulsii, datorate refuzului Prefecturii de Teleorman de la Turnu Măgurele, care nu accepta cumpărarea decât după obținerea unei stufoase documentații alcătuită de „Primăria Roșiori de Vede” și întocmită de un „arhitect specializat”. Chiar dacă inginerul Grigore T. Ionescu alcătuiește documentația și planul de situație la scara 1/500 și oferă date despre starea clădirilor aflate pe loc, Consiliul comunei urbane Roșiori de Vede, în ședința din 3 aprilie 1911, concluzionează că: „Localul este incomod și din cauza vechimii sale a devenit atât de slab, că nu mai prezintă nici o garanție de soliditate și, în consecință, se poate prăbuși, lucru ce pune în pericol viața personalului primăriei, așa că este nevoie de unul nou”.

În urma ședinței extraordinare din 3 aprilie 1911, se iau măsuri grabnice pentru întocmirea planului, aprobarea lui și organizarea licitației pentru construcția noului local.

După mai multe intervenții la Prefectura de Teleorman, Ministerul de Interne aprobă abia în 10 ianuarie 1911, cu adresa nr. 17.522, proiectul pentru construirea noului local al primăriei, dar și suma de 87.000 lei pentru derularea construcției. Planul construcției este întocmit de inginerii Vlad Stadvchievici și Ilie Angelescu de la Serviciul Tehnic al orașului Roșiori de Vede și a fost aprobat de Consiliul Tehnic Superior al județului la data de 20 mai 1911. Pe acest document se mai află și semnătura lui Al. I. Stănculescu, Florea D. Niculescu și a secretarului general al Prefecturii de Teleorman, B. Marinovici.

Conform procedurilor în vigoare în vremea aceea, Primăria orașului, prin ziarul „Epoca”, dar și prin Monitorul Oficial nr. 1354/mai 1911, anunță procedura de licitație pentru stabilirea constructorului noului local, iar Poliția locală, la intervenția primarului în exercițiu Gheorghe M. Soare, prin încheierea unui protocol, afișează în locuri vizibile anunțul de licitație, fixat pentru data de 26 iunie 1911. (Întreaga procedură de licitație era atent urmărită și s-a desfășurat după reguli stricte. Participanții au depus garanții de participare de 6% din valoarea lucrărilor. Documentația licitației a fost elaborată de consilierii comunali N. Săvulescu și Grigore C. Constantinescu, alături de secretarul general al Primăriei Roșiorii de Vede, T. Ionescu).

La licitație au participat cinci firme: C. Sicaru și Rozazza; A. Anagnoste și Maier Iardy; Mircea Dumitrescu; St. D. Schelarie și Alexandru N. Stănoiu. Chiar dacă favorit era Alexandru N. Stănoiu, licitația a fost câștigată de Ștefan Schelarie, antreprenor din Târgoviște, care a acceptat și un scăzământ de 7% sub scara licitației, costul lucrării fiind mai mic cu 6.177 lei față de cel proiectat.

Firma Ștefan Schelarie a încheiat cu Primăria orașului „Contractul de executare a lucrării”, care cuprindea obligațiile tehnice legate de respectarea documentației, dar și angajamentul de a finaliza construcția în termen de un an, adică în iulie 1913.

Conducătorul lucrărilor a fost inginerul Francesco Venchiarutti, supravegheat de inginerul arhitect al orașului, Vlad Stadvichievici. Lucrările au început la 16 mai 1912, în prezența prefectului de atunci, Nicolae Maimarolu, și a primarului Minică Belitoreanu. A fost stabilită și o comisie care să constate dacă lucrările se desfășoară conform calendarului lucrării, formată din ajutorul de primar Ghiță Niculescu, Ionel M. Hristescu, Gheorghe Iovițoiu, Dumitru Hristescu și Anghel Niculescu, consilieri ai Primăriei.

Deși construcția a fost ridicată la termen, lucrările interioare și finisajele au durat mai mulți ani, fiind întrerupte și de desfășurarea Primului Război Mondial. Cu adevărat, Primăria a fost inaugurată la 27 septembrie 1920 în prezența prefectului de Teleorman, Dimitrie Cioc, și a primarului interimar al orașului, Nae Popescu Vedea. Mai participă din partea Prefecturii de Teleorman și Gheorghe N. Costescu, secretarul Prefecturii, și Barbu Cutava, șeful Serviciului de contabilitate al Prefecturii.

Într-un proces verbal de inventariere din 1 iunie 1930 se specifică: localul primăriei „este construit din cărămidă, cu etaj și are 22 de camere”. Repartiția acestor camere, în suprafață totală de 523 mp o aflăm din alt proces verbal de inventariere din 1939: 6 pentru administrativ, 1 pentru serviciul tehnic, 1 pentru serviciul veterinar, 3 pentru serviciul sanitar, 1 pentru apărarea pasivă, 1 pentru pregătirea premilitară, 1 pentru centrala telefonică și 4 încăperi pentru serviciul de casierie, 2 pentru serviciul camerieri, biroul primarului și biroul primarului ajutor.

Interesant este faptul că primăria a păstrat și câteva din vechile clădiri ce aparținuseră doamnei Elena Perieteanu. Este vorba de „Cazarma pompierilor”, cu patru încăperi (pentru dormitor, sală de mese, bucătărie și remiză) și grajdul și magazii cu opt încăperi (3 pentru cai și boi și restul pentru furaje și trăsuri). Mai târziu, dependințele au primit alte destinații: garaje pentru autocamioanele de stropit străzi și clădirea pentru pompe de apă.

Revenind la clădirea din cărămidă cu etaj a Primăriei, aceasta este de forma dreptunghiulară în plan și se dezvoltă cu un etaj pe înălțime, având accesul principal din strada Dunării. Acoperișul este tip șarpantă pe scaune, fiind învelit cu tablă de fier. Soluția plastică a acestei clădiri se caracterizează prin interpretarea elementelor vechii arhitecturi — cele trei logii de la etajul frontonului central al fațadei, ancadramentele de la ferestre și uși și tendința de a le monumentaliza. Clădirea a fost construită în stil eclectic, cu elemente de arhitectură venite din afară care se îmbină cu elemente din vechea arhitectură românească (cf. Georgeta Done).

Structura simplă, funcțională, se regăsește în compartimentarea interioară. Utilitatea clădirii, faptul că ea și-a atins menirea pentru care a fost ridicată stă și în faptul că după aproape un veac de funcționare nu i-au fost aduse modificări semnificative.

Primăria din Roșiorii de Vede, monument istoric, este unul dintre cele mai semnificative edificii sociale ale județului. Ridicată în perioada antebelică, este un edificiu semnificativ pentru oraș.

Argentin St. Porumbeanu
Foto: din arhiva personală a autorului

Să mai citim puțin!

O istorie a literaturii roșiorene

Iordan Datcu (IX)

- Continuare din numărul anterior-

„Cartea este un profesor fără plată și recunoștință. Fiecare clipă îți oferă revelații de înțelepciune.” (A. Navoi), așadar, putem afirma fără niciun echivoc că, pentru orice intelectual autentic, lectura unei cărți bune înseamnă să efectueze o liturghie spirituală la capătul căreia se va împărtăși cu pâinea cea vie a înțelepciunii.

În volumul *Alte revelații ale lecturii* (RCR Editorial, București, 2019), cititorul de cursă lungă Iordan Datcu își continuă aventura cunoașterii începută în volumul *Revelațiile lecturii* (Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2016), adunând între paginile sale 62 de noi cronici, articole, recenzii și comunicări literare publicate în intervalul noiembrie 2006 — 15 ianuarie 2015 în reviste de cultură precum: „Analele Bucovinei”, „Bucovina literară”, „Cafeneaua literară”, „Caiete critice”, „Convorbiri literare”, „Cultura”, „Litere”, „Luceafărul”, „Memoria ethnologica”, „Philologia”, „Pro Saeculum”, „Răstimp”, „România literară”, în anuare: „Anuarul Institutului Etnografic și Folclor”, „Anuarul Muzeului Etnografic al Transilvaniei”, „Suceava. Anuarul Complexului Muzeal Bucovina” sau în diferite volume.

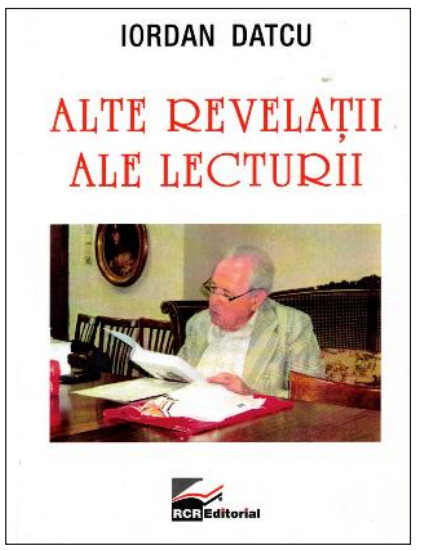

În prefața pe care Nicolae Constantinescu o scrie la această nouă ispravă editorială, întâlnim și câteva fraze care conturează perfect portretul spiritual al distinsului cărturar teleormănean:

„*Temeinicia* este una dintre calitățile esențiale ale scrisului lui Iordan Datcu, cu atât mai demnă de subliniat cu cât autorul acoperă o arie vastă a culturii românești, fiind, probabil, cel mai laborious cititor de cărți, nu numai din domeniul extrem de larg și acesta, al folcloristicii/etnologiei, dar al literaturii în general, încât formula pe care Iulian Chivu o alege ca titlu pentru cele două volume de comentarii pe care scrierile lui Iordan Datcu le-au provocat — *A trăi printre și pentru cărți* — îl caracterizează foarte exact. Cititor profesionist, criticul Iordan Datcu devorează, am putea spune, cărțile care îl asaltează din toate părțile, scrie cu multă obiectivitate despre calitățile fiecăreia dintre ele, diagnosticele lui au o precizie chirurgicală, fără a fi lipsite de amănuntul picant și de informația cea mai exactă. Mă gândesc la rigorile pe care o revistă cu un format cam incomod, «Litere» de la Târgoviște, le impune colaboratorilor, dar pe care Datcu le transformă în calități ale scrisului său — concizie, precizie, eleganță (Vezi *Revelațiile lecturii*, 2016). O selecție masivă din exercițiile de istoric și critic literar ale autorului, în aceste două volume (*Revelațiile lecturii* și *Alte revelații ale lecturii*, n. n.), care vin să consolideze edificiul monumental al operei lui Iordan Datcu …” (p. 12).

Și într-adevăr! Este suficient să parcurgi doar titlurile comentariilor sale critice pentru a-ți da seama de vastul câmp de preocupări intelectuale ale teleormăneanului Iordan Datcu. Criticul scrie despre folcloriști (Simion Florea Marian, Ion Bârlea, Ion Ghinoiu, Ion Taloș și alții), despre savanți ca Hasdeu, Iorga sau Eliade, dar și despre teleormănenii săi deja clasicizați (Gala Galaction, Marin Preda), dar și contemporani (Stan V. Cristea), despre branduri culturale (de pildă, Institutul „G. Călinescu”) sau despre *Avatarii ale manuscriselor Eminescu*.

Medalioane literare dedicate cu prilejul împlinirii a unei cifre rotunde de la nașterea sau moartea unor importanți oameni de cultură români (*Amintindu-ne de George Muntean*, *La centenarul morții lui Simion Florea Marian*, *150 de ani de la naștere. Lazăr Șăineanu*, *Nicolae Constantinescu la 70 de ani*, *Ion Șeuleanu. In memoriam*, *La despărțirea de Petru Ursache*, *Ion Taloș la 80 de ani*), articole de istorie literară sau recenzii la apariția unor cărți despre importante personalități culturale românești din diferite epoci (*Dora D'Istria, o scriitoare care merită o mai dreaptă cinstire*, *Gh. T. Kirileanu inedit*, *O scrisoare către Mihail Sadoveanu*, *Dosarul de securitate al lui G. Călinescu*, *Eugen Simion. Profil spiritual*, etc.) arată suplețea și eleganța cu care se mișcă în spațiul culturii române contemporane.

Așadar, subscriem și noi fără rezerve la portretul-robot ca istoric literar și eseist pe care Magda Ursache i-l face pe coperta a IV-a a cărții sale: „Iordan Datcu este unul dintre cei mai documentați istorici literari și eseiști, paginile sale concentrate impunând prin informație și comentariu punctual. Studiază, scrie, reacționează, în această ordine. Mereu consecvent în valorizări drepte (din CV-ul său trebuie, măcar selectiv, să amintesc de contribuțiile privindu-i pe Mihai Șora, care l-a adus în sistemul editorial, pe Niculae Gheran — mare editor, dar și pe Ioan Șerb și Ionel Oprișan), Iordan Datcu nu ezită să pună lucrurile la punct, degajat și elegant. Există și polemici benefice, bazate pe argument ferme.”.

Alte revelații ale lecturii (RCR Editorial, București, 2019) este o carte revelatoare și relevantă în peisajul cultural românesc contemporan, autorul ei, Iordan Datcu, fiind garantul perenității valorilor autentice.

Prof. **Cristian Gabriel Moraru**

Lecturi în lumină

Daniela Achim Harabagiu: *O altă dimensiune a sentimentelor*

Prin iubire, ființa umană dobândește o percepție aparte asupra realității. Exuberanța îl face pe cel îndrăgostit să vadă lumea în culorile curcubeului. Sentimentul nobil al iubirii învăluie microcosmosul, potențând dimensiunile obișnuite ale lucrurilor din jur. Totul devine măreț, înălțător. Ordinea firească nu-și mai găsește locul, nu mai există ...

Să ai puterea, ca prin sentimentele tale sincere, de dragoste, să însufletești inanimatul, este absolut magnific! Să dăruiești atâta iubire, care să atingă lucrurile văzute și nevăzute, începând de la „țărâna pe care o calci”, până la „Calea Lactee”, nu stă la îndemâna oricui! Să ai pretenția să primești, chiar dacă nu cât dăruiești, stă în firea omenească! Să tânjești să fii iubit, în ciuda faptului că omenirea are alte priorități, nu e un păcat ...!

Cam astfel stau lucrurile în poezia Danielei Achim Harabagiu din cartea *O altă dimensiune a sentimentelor*, apărută la editura Ecreator, colecția „Poesis”, Baia Mare, 2018.

În anul 2015, autoarea a debutat editorial cu volumul de versuri *Din lumea trecerii* (Editura Tipoalex, Alexandria), prefațat de Florea Burtan.

Cartea *O altă dimensiune a sentimentelor*, girată critic de Ioan Romeo Roșiianu, cuprinde aproape optzeci de poeme, structurate tematic în două părți. Prima parte, mai bogată cantitativ, este și cea care dă titlul opusului liric, având ca temă predilectă iubirea, iar partea a doua, *De ziua dorului și alte zile*, ne propune o tematică diversificată.

*

Într-o „toamnă ancestrală”, natura se golește de podoaba frunzei, iar poeta, în contrapartidă, își dorește să fie acoperită cu vesmântul iubirii, de bărbatul care o poartă în suflet: „Tu, însă, îmbracă-mă în strai cu-a ta iubire, / Ce-o porți adânc ascunsă-n pieptul tău; / Surprinde-mă încet cu un gând, c-o tresărire, / Cum toamna ne surprinde cu decolteul său” (*Samsara*). Când vine primăvara, dorința autoarei este una firească, în ton cu anotimpul, aceea de renaștere, prin dragoste, dacă se poate: „Înmugurește-mă în inima ta! / Fă-mi lăcaș unde fluturii zboară, / Oprește timpul, păstrează clipa, / O zbatere de aripi nu vreau să mă doară!” (*Pe ramuri de iubire*).

Se spune că iubirile „târzii” izbucnesc cu o forță teribilă și ard la incandescența arcului electric, iar, dacă se întâmplă să nu se împlinească din varii motive, atunci trăirea în sine atinge paroxismul. Această idee, transpusă poetic, apare în mai multe poeme, unul dintre ele purtând titlul *Ți-am spus*: „Ți-am spus că te iubesc și, fără ca să știi, / Ai preluat frumoasă, teribilă, ștafeta / Neîntâmplat-a unei mari iubiri târzii, / Prin care-am zdruncinat și cerul și planeta”.

Neîmplinirea dragostei între protagoniștii cuplului este un lucru dureros; ea seamănă cu încremenirea a doi mamuți înfipți cu colții unul în celălalt, surprinși de glaciațiune, într-o hârjoană: „Urlă celulele în mine de dorul tău./ Eu tac, tu taci și mai rău,/ Dar Universul aude/ Mutenia noastră surdă,/ Pielea mea flămândă,/ Buzele mele, sângele meu,/ De sărutarea ta promisă mă ard,/ ... / Iubirea mă mistuiește,/ Mocnit mă nimicește ...” (*Suntem în eter*).

La Daniela Achim Harabagiu, iubirea este una senzuală, carnală, explicită: „Mă înclin cu sufletul/ Și fac o plecăciune,/ Când sânul meu e-n forma/ Cupei mâinii tale ...” (*Rugăciune*), nu doar sugerată, cum o întâlnim în poezia de dragoste a altor feminine din literatura noastră actuală.

Ființa umană tinde necontenit spre afecțiune, mângâiere fizică, protecție, liniște sufletească. Fără iubire, spunea un personaj dintr-un roman celebru, suntem „ca niște cadavre în vacanță”. Poeta cere imperativ iubitului să răspundă cu aceeași măsură sentimentelor pe care ea le nutrește față de el: „Iubește-mă cât timp îți sunt în cale, / Șoptește-mi un cuvânt din gândul tău! / Iubește-mă și-n visurile tale, / Tu chiar de nu vei ști, te voi iubi mereu!” (*Iubește-mă!*).

În a doua parte a volumului de versuri *O altă dimensiune a sentimentelor*, poeta Daniela Achim Harabagiu recreează lumea copilăriei

dominată de chipurile părinților, imaginea satului natal, așa cum a rămas întipărită în memoria afectivă, ori își exprimă dorul nemărginit pentru cei dragi și apropiați.

Mamei sale, plecate prea devreme la cele veșnice, îi sunt dedicate mai multe poeme, în care autoarea își strigă regretul că n-a știut sau n-a putut să facă mai mult pentru ființa care i-a dat viață, atunci când aceasta trăia: „Sărace vorbe îmi vine să-ți spun,/ Din gânduri multe, învolburate;/ Aș vrea să fi știut să pun/ Cândva o clipă deoparte ...” (*Dor de mama*).

D. A. Harabagiu are și o dorință, mărturisită cu sinceritate, aceea de a rămâne mereu cu un suflet de copil: „Copilărie, vii și pleci,/ Dar tot la mine te întorci! / Am fost și sunt, voi fi mereu/ Un pui mic al lui Dumnezeu! // Cu mine ești, de când mă știu,/ Și altfel eu nu vreau să fiu;/ Cu mine vreau eu să rămâi/ Până la veacul cel dintâi!” (*Mereu copil*).

Autoarea cărții *O altă dimensiune a sentimentelor* este conștientă că suntem doar niște trecători prin această lume și, cu fiecare zi care se scurge, ea vede cum moare iubirea, cum toate în jurul nostru își schimbă chipul și se golesc de vraja primordială: „Ne moare-n noi iubirea,/ Cum frunzele prind vestejirea,/ La fel cum și noi murim,/ Din ziua în care/ Pe această lume venim ...” (*Să ținem iubirea de mână!*).

Ulița copilăriei, candoarea vârstei fragede, natura în înflorire ... sunt surprinse de poetă cu o reală sensibilitate. Imaginea satului actual, care se depopulează, pare una fantomatică: „Încet-încet, se mută în cimitir satul,/ Nu vor mai fi fete mari care s-aștepte/ Scrisori de la iubiții lor plecați în armată/ Sau copii să meargă la scăldat la Sâi,/ Iar toamna la școală,/ Căci nu vor mai fi nici dascăli ...” (*Scrisori din eternitate*).

Elogiul adus ființelor care i-au dăruit viață impresionează prin simplitate și originalitate: „Se împărțeau în mine/ Mama și tata,/ Din fiecare aveam câte o jumătate. // Mai apoi, am înțeles că/ Eu eram sfera,/ Întregul lor,/ Iar ei, întregul/ Părinților lor/ Și așa mai departe,/ Cu toate neamurile/ De pe întreg pământul,/ Uniți în sfere concentrice/ Cu întreg universul ...” (*Revelație*).

În postfața cărții intitulată sugestiv, „Daniela Achim Harabagiu sau provocarea poemului de introspecție”, editorul I. R. Roșiianu, talentat poet la rândul său, care cunoaște bine creația autoarei, spune, printre altele:

„Daniela Achim Harabagiu scrie cu ușurință despre tot și toate, lasă impresia de joacă, alteori, de stângăcie, însă peste text planează aerul celui nărăvit în cuvânt, versurile de forță și de substanță trădând un îndelung exercițiu liric ...”.

Este recunoscut faptul că rolul poetului este să transforme viața prin mesajul divin și tandru, menit să mângâie, să trezească din amorțire spiritualitatea umană și să o aprindă, aducând lumină în suflete. Înscriindu-se parcă acestui deziderat, Daniela Achim Harabagiu reușește să ne bucure sufletul cu versurile sale și să ni-l acopere cu o rază de lumină adevărată.

Domnița Neaga

Meridiane critice

INTERFERENȚE CULTURALE MACEDONEANO-ROMÂNE

1.3. UN FESTIVAL-CONCURS „ALEXANDRU MACEDONSKI”

Craiova a fost epicentrul cultural al etniei macedonene în România. Comunitatea din Cetatea Băniei a organizat multe întâlniri de profil, iar scriitori de aici, bine struniți, în frunte cu Emilian Mirea (poet, publicist, eseist și critic) s-au mișcat rapid și eficient întinzând „ancore” spre literatura română și cea universală, neconcepând vreodată vreun gest de secesiune ori de supralicitarea până la ridicol a unor valori existente. A.M.R-ul și-a strâns mereu rândurile, membrii și a omagiat *Ziua Europei* și *Ziua Națională a Macedoniei*, dar, mai presus de toate, a conceput un festival-concurs „Alexandru Macedonski” cu toată rigoarea, instituind un anume Regulament la secțiunile *Debutanți* și *Profesioniști*. Aceștia s-au bucurat de o largă participare, juriul național fiind compus din prof. univ. dr. Ștefan Vlăduțescu, poetul Ion Maria, criticul Jean Băileșteanu și Cătălin Davidescu. La ediția din 19. 03. 2014, laureații au fost: George Vulturescu (premiul I), Ion Cristofor (premiul II) și Mircea Mareș (locul al III-lea).

La ediția din 19.03.2014, juriul, schimbat de la un an la altul, a stabilit podiumul. Laureații au fost recompensați printr-o excursie în Macedonia de 7, 5 și 3 zile.

Aceeași 3-5 neostoiți intelectuali craioveni, au purces la *Conferința etnicilor macedoneni*, cu același suport imagistic: revista „Macedoneanul” și AMR-ul.

Deși „Macedoneanul” a pus accentul pe valori, cultură și carte, găzduind constant rubrica „Poesis”, totuși cotidianul și socialul nu au fost omise, dovadă a racordării la realitatea imediată, uneori una dureroasă. Spre exemplu, în nr. 162, lectorul află despre *Abuzurile boierilor asupra macedoneanului Ioseph Iamundi* ori obiceiuri legate de ziua de naștere a Mântuitorului în articolul *Tradiții macedonene*.

Cu altă ocazie, oficiosul AMR-ului (numărul 164) informa că s-a reușit deschiderea „Clubului scriitorilor și poeților macedoneni”.

De asemenea, ar fi bine să precizăm că AMR nu s-a instituit cu casă închisă, ci s-a adresat tuturor celor interesați de aria referențială „Macedonenii”, acceptând drept colaborator o serie de simpatizanți ai Macedoniei. Ca la facultate, a fost inițiată „Ziua porților deschise”. Fapt notabil: A participat la unele manifestări și deputatul Ionel Stancu, argument că politicul nu dictează, ci știe să fie obedient culturii. Despre modus-ul vivendi al macedonenilor din Timișoara, se vorbește tot în coloanele gazetei respective. Mănosul pământ a devenit obiect de artă pentru diferiți cărturari, descriptivi, cu veleități reportericești ori evocatoare.

Revenind la concursul „Alexandru Macedonski”, ediția din 2015, menționăm că premiul I a revenit poetei bucureștene Victoria Milescu.

Specificul local din cele câteva localități riverane cu oaze de modernism, este zugrăvit, eșalonat în „Macedoneanul de Băilești”, în cel de „Urzicuța” etc.

- va urma -

Prof. dr. **Iulian Bitoleanu**

Pagini de istorie locală

Spitalul din Roșiori de Vede. Istorie și adevăr (III)

Consemnăm inițiativa din 1891 a Primăriei orașului Roșiori de Vede, care primește aprobarea prefectului de Teleorman, Nicolae Popescu, de a construi pe un teren cedat de familiile Nicolae Butculescu și Elena Burcă, cu bani de la bugetul de stat, un spital mare, care să corespundă cerințelor vremii.

Terenul pe care s a construit spitalul avea o suprafață de peste 5 hectare, teren situat în strada bulevardul Mihail Mănciulescu și având următoarele vecinătăți: la răsărit, bulevardul Mănciulescu și

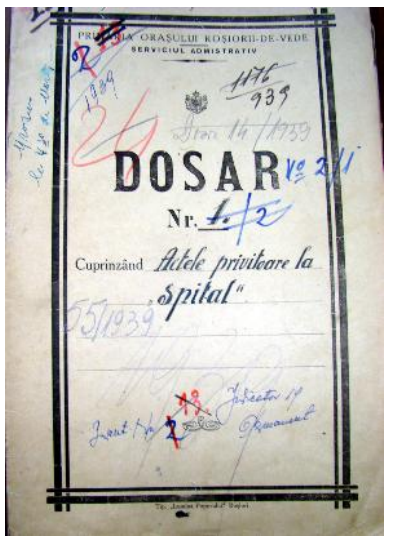

proprietarii Costică Borțun, Păuna Radu Toma și Ion Constantinescu, la apus, proprietarul Grigore Florescu, la miazănoapte proprietarul Ion Constantinescu, iar la miazăzi, proprietarii Aurica Isar, Preda Gheorghe și Nicolae Voivozeanu.

Primăria orașului Roșiori de Vede face o evaluare exactă a suprafeței ce aparține spitalului și consemnează 4 ha 8367 m. p. Se mai consemnează că suprafața acoperită de clădirea spitalului este de 1464 m. p., clădire construită în anul 1892, din zidărie de cărămidă, acoperită cu tablă de fier.

Spitalul avea 24 de încăperi dintre care 2 saloane pentru bărbați, 2 saloane pentru femei, 8 camere diverse, 2 coridoare, 2 intrări, 6 camere pentru bucătării și două WC-uri. Pavilionul pentru boli molipsitoare, cu două încăperi pentru izolarea bolnavilor.

Același document consemnează că spitalul funcționează în această construcție, începând din anul 1892, chiar dacă construcția nu era total încheiată. Se mai consemna și faptul că întreținerea spitalului aparține Primăriei.

În august 1892, dr. Ioan Eremia, chiar dacă nu erau total încheiate lucrările de construcție, hotărăște mutarea spitalului în noua locație, presat fiind și de proprietarul clădirilor închiriate în care funcționase spitalul, cât și de creșterea numărului de bolnavi.

Consemnăm faptul că activitatea în noul spital se începe cu următorul personal: șeful spitalului, dr. Ioan Eremia, ajutor al doctorului a fost subchirurgul Mihai Ianculescu, care este înlocuit după puțină vreme de mai tânărul subchirurg Alexandru C. Ștefănescu. Chiar dacă Primăria orașului avea puțini bani la buget pentru spital, primarul Ghiță Belitoreanu, sprijinit de secretarul primăriei Constantin Nițulescu, găsește bani pentru a salariza doua moașe absolut necesare desfășurării activității în noul spital.

În anul 1897, lucrările de construcție ale spitalului sunt încheiate și, cu sprijinul primarului în funcție, Mihail C. Mănciulescu, se definitivează Pavilionul de contagioși, iar la poarta spitalului din strada bulevardul Mănciulescu, se construiește un canton cu o cameră pentru uzul paznicului.

În anul 1898, primarul în funcție, Alexandru C. Atanasiu, sprijinea financiar construirea bazinului de apă potabilă cu capacitatea de 8.000 de litri ce va alimenta spitalul până în anul 1916, când pompa mare de mână, „cu care se umplea bazinul, se defectează și, cu toate eforturile mecanicilor din oraș, nu se mai poate repara. Bazinul de apă este așezat într-un foișor, care se afla în spatele bucătăriei spitalului. Pavilionul de contagioși se afla în partea de răsărit a clădirii principale a spitalului, iar în partea de apus, se afla morga.

Conducătorul spitalului, dr. Ioan Eremia, consemnează că curtea spitalului, spre deal, era bună de grădinărit și a fost folosită, câțiva ani buni, ca pepinieră de către Camera Agricolă Teleorman.

Doctorul Ioan Eremia avea specialitatea boli interne și boli de ochi. Era un bun doctor, dar era și un bun conducător. Documentele spun că era extrem de sever cu personalul din subordinea sa.

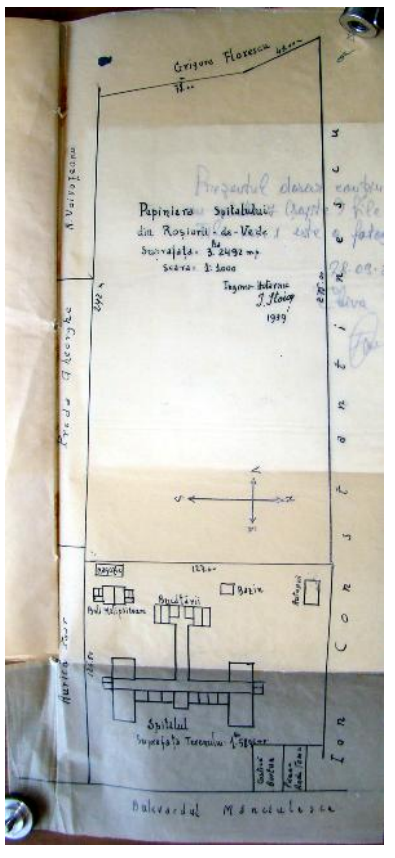

În lista personalului cu care a început activitatea doctorul Ioan Eremia la noul spital, mai adăugăm pe Radu F. Curea, portar, Zamfir Lampagiu, om de serviciu, și Ilie Stănoiu, bucătar.

Activitatea personalului din noul spital se desfășoară acum, la alte standarde, iar faptul acesta este reflectat de eficiența actului medical, numărul celor vindecați fiind tot mai mare.

— Va urma —

Prof. **Argentin Porumbeanu**

Foto: arhiva personală a autorului

O incursiune prin istoria controversată a Ucrainei (III)

Situația Ucrainei după al Doilea Război Mondial a fost una dezastruoasă. În timpul războiului, timp de aproape 3 ani, au avut loc numeroase și puternice confruntări astfel încât nu mai puțin de 700 de orașe, între care și Kiev, și zeci de mii de sate au fost total sau în mare parte distruse, pentru a nu mai vorbi de dramele umane, foametea uriașă de după conflict și teroarea, deportările care au fost reluate în special împotriva celor care colaboraseră cu invadatorii.

Pe lângă acestea, așa cum afirmam în episodul trecut, a continuat ani buni lupta regimului cu mișcarea naționalistă care a contribuit și ea la situația grea prin care a trecut Ucraina în perioada următoare celui de-al Doilea Război Mondial. Pe lângă calitatea sa de mare grânar al Uniunii Sovietice, Ucraina era și o zonă puternic industrializată, cu fabrici, uzine care au fost distruse de război, dar evident că, așa cum a fost construită această infrastructură în perioada interbelică, tot așa va fi ridicată apoi din cenușă, cu „patriotism și devotament".

Ceea ce este destul de interesant este faptul că personalitatea distinctă a Ucrainei, chiar în condițiile

apartenenței sale la Uniunea Sovietică, reiese din câteva evenimente de la sfârșitul războiului, astfel, în 1945, a fost reprezentată separat la New York, unde a fost membră cofondatoare a Organizației Națiunilor Unite, de asemenea la Conferința de pace de la Paris din 1946-1947. Asta nu înseamnă decât faptul că Moscova ținea cont de puternica individualitate ucraineană și în acei ani a menajat încă Ucraina, asta doar până la reinstaurarea terorii de către Stalin.

O schimbare importantă în evoluția R.S.S.Ucrainiene a avut loc după moartea lui Stalin, în 1953. Următorii doi conducători au fost Nikita Hrușciov și Leonid Brejnev și mai ales primul-născut în Rusia, dar trăind încă de copil în Donbasul ucrainian, conducătorul Partidului Comunist din Ucraina, s-a străduit în mod evident să avantajeze republica și, totodată, în contextul eliminării terorii staliniste, mai ales într-o regiune atât de tensionată în trecutul recent, să ia măsuri în favoarea ei.

Astfel, în 1954, având ca pretext aniversarea a trei secole de la Tratatul de la Periyaslav care consfințise alipirea statului cazacilor la Rusia, Hrușciov a decis să transfere importantul teritoriu al Crimeei, simbolul fostei puteri militare țariste împotriva turcilor otomani, de la R.S.S. Rusă la R.S.S. Ucraineană.

De altfel, Crimeea fusese inițial o republică autonomă a R.S.F.S. Ruse, dar statutul ei a fost modificat, devenind oblast (provincie) în cadrul acesteia în 1945, după ce deportarea forțată a tătarilor din peninsulă eliminase nevoia de autonomie.

A fost un gest făcut nu doar din dorința de a mulțumi pe ucraineni și a mai șterge din adversitățile trecutului, dar și pe considerentul atragerii de partea sa la conducerea statului sovietic a puternicei elite ucrainene, între care se afla și influentul Brejnev. Oricum, Hrușciov făcuse în Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. afirmația că transferul demonstra cât de bine era ca Ucraina să fie „sub conducerea Partidului Comunist și al guvernului sovietic", ceea ce indică faptul că el vedea în acest transfer o modalitate de a întări și perpetua controlul sovietic asupra Ucrainei, acum că războiul civil fusese în sfârșit câștigat.

Astfel, 860.000 de etnici ruși aveau să se alăture minorității ruse, oricum importante numeric. O abordare similară fusese folosită și în cazul celor trei republici baltice recent anexate de U.R.S.S., în special Letonia și Estonia, unde, până în anii '40, trăiau puțini etnici ruși. Regimul stalinist îi încurajase pe ruși să se stabilească în aceste republici, iar această politică a continuat sub Hrușciov și Brejnev.

Proporțional, transferul de populație rusă către republicile baltice a fost mai mare decât în Ucraina, dar în termeni absoluți, transferul Crimeei către Ucraina a adus în această țară mai mulți ruși și, mai important, o regiune care se identifica foarte mult cu Rusia, întărind astfel controlul sovietic.

O statistică din 2001 ne arată că în Crimeea rușii aveau o pondere de 58% față de numai 24% ucraineni, ceea ce a și justificat în mare parte anexarea de către Rusia lui Putin a peninsulei în 2014.

Astfel, în tratatul de anexare semnat din 2014 de guvernul rus și autoritățile din Crimeea, statutul peninsulei a fost schimbat la „republică", aceasta alăturându-se celorlalte 21 de „republici" din cadrul Federației Ruse.

Analizând și în mai detaliu chestiunea transferului Crimeei, acesta s-a făcut în baza regulilor existente la momentul respectiv în Uniunea Sovietică. Mai mult decât atât, indiferent de modalitatea în care s-a făcut cedarea, după destrămarea Uniunii, Federația Rusă, moștenitoarea sa de drept, a acceptat în mod expres granițele Ucrainei în 1991, prin acordurile care au precedat disoluția URSS, și apoi, în 1994, prin Memorandumul de la Budapesta.

De fapt, la începutul anului 1991, după referendumul organizat în Ucraina și o rezoluție adoptată ulterior de parlament, statutul Crimeei fusese schimbat, aceasta redevenind republică autonomă, statut care în Federația Rusă nu mai există din 2014, de când îi aparține.

— Va urma —

Prof. **Victor Gabriel Osăceanu**

EUROPA DE ACASĂ

EUROPE DIRECT Teleorman

EUROPE DIRECT Teleorman - legătura TA cu Europa!

(Urmare din pag. 1)

Pentru a mai risipi din emoţiile concurenţilor, publicul a aflat semnificaţia zilei de 9 mai de la istoricul Victor Gabriel Osăceanu, profesor de istorie la Şcoala

Gimnazială „Zaharia Stancu” din Roşiori de Vede şi au primit încurajări chiar de la primarul municipiului Roşiori de Vede, ec. Valerică Gheorghe Cîrciumaru.

Juriul concursului (în următoarea componenţă: membrii - Teodora Ciofalcă – jurnalist, redactor al publicaţiei „Actualitatea de Teleorman”; prof. Victor Gabriel Osăceanu – istoric şi publicist; jr. Gabriel Argeşeanu – jurnalist, scriitor şi publicist, purtătorul de cuvânt al Primăriei

Municipiului Roşiori de Vede; preşedintele juriului: Marinela Ruşanu – managerul Centrului EUROPE DIRECT Teleorman, bibliotecar la Biblioteca Municipală „Gala Galaction” Roșiori de Vede) a avut o misiune dificilă, acordând următoarele premii: Premiul I: ECHIPA„EURO-CUZA” – de la Colegiul Național „Al. I. Cuza” din Alexandria, coordonată de prof. Simona Stoenescu – directorul colegiului şi prof. Adriana Unteşu; Premiul al II-lea: ECHIPA „LTVM – VIITORI AŞI!” de la Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu” Roșiori de Vede, coordonată de prof. dr. Daniela Gheorghescu, directorul adjunct al instituției; Premiul al III-lea: ECHIPA „PEDA” alcătuită din elevi de la Colegiul

Național Pedagogic „Mircea Scarlat” din Alexandria, dar coordonaţi de bibliotecar Valentina Paşa – managerul Bibliotecii Județene „Marin Preda” Teleorman – instituție care este și principalul punct de informarea europeană al centrului EUROPE DIRECT Teleorman; Locul IV: ECHIPA „ANASTASIȘTII” – de la Colegiul Național Anastasescu din Roșiori de Vede, coordonată de bibliotecar Daniela Delcescu; Locul V: ECHIPA „YES TEAM” – de la Liceul Tehnologic „Anghel Saligny” din Roșiori de Vede, coordonată de prof. Marius Urlan şi prof. Eugenia Viorica Staicu.

Toţi participanţii la concurs au fost premiaţi cu materiale de promovare a Uniunii Europene, a NextGenerationEU, a Anului european al tineretului, a Centrului ED Teleorman, specifice tinerei generaţii, publicaţii editate de Oficiul pentru publicaţii al UE şi diplome.

Momentul artistic „Europa de acasă“, susţinut de voluntari ai Centrului EUROPE DIRECT Teleorman, a întregit programul dedicat sărbătorii tuturor europenilor.

Felicitări, dragi tineri! Sunteţi în centrul preocupărilor Uniunii Europene, vocea voastră şi viziunea voastră fiind extrem de importante în construirea unui viitor mai bun – mai verde, mai incluziv și mai digital!

LA MULŢI ANI, EUROPA!

• „Teleorman, judeţ curat”

Echipa şi voluntari ai Centrului EUROPE DIRECT Teleorman au participat, în data de 19 aprilie, alături de aproape 100 de colegi din Primăria Municipiului Roşiori de Vede, Direcţia pentru Cultură, Educaţie, Creaţie şi Sport şi Societatea URBIS, la campania de ecologizare „Teleorman, judeţ curat”.

În organizarea Instituţiei Prefectului Judeţului Teleorman, în parteneriat cu Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară „Managementul Deşeurilor Teleorman”, SC Polaris M Holding SRL şi SC Eco Sud SA, operatorii Sistemului de Management Integrat al Deşeurilor în judeţul Teleorman, acţiunea s-a desfăşurat în perioada 18-21

aprilie 2022 şi a avut ca scop colectarea deşeurilor depozitate ilegal, reducerea gradului de poluare a apelor solului şi subsolului şi de conştientizare şi informare a cetăţenilor despre importanţa selectării la sursă a deşeurilor, în vederea protejării mediului înconjurător.

La Roşiorii de Vede, au fost ecologizate următoarele zone: Bulevardul Comercial, colţ cu str. Sănătăţii – la fosta barieră cu Scrioaştea; Zona de picnic de la Pădurea Vedea; pe Drumul European 70, Alexandria – Roșiori de Vede, vizavi de str. Anton Ionescu, şi pe str. Sfântul Teodor – platoul Staţiei Meteo.

Aerul, apa, solurile şi biodiversitatea reprezintă o sursă de bogăţie naturală şi economică pentru Planeta noastră. Avem datoria de a le conserva şi de a le proteja pentru a ne asigura că ne vor putea susţine şi în viitor. Doar împreună facem diferenţa!

• Generația EU a pornit la drum...

...iar prima oprire a avut loc, pe 20 aprilie, la Bucureşti!

A fost o zi încărcată pentru voluntarii EUROPE DIRECT Teleorman: am plecat la drum cu „noapte-n cap”, iar prima destinaţie a fost Parlamentul României, instituţie simbol a ţării noastre. Astfel, aceştia au aflat despre cum este structurat

Parlamentul, cum funcţionează, componenţa acestuia, structurile parlamentare, cum lucrează cele două camere ale Parlamentului: Senat şi Camera Deputaţilor. De asemenea, voluntarii ED Teleorman au putut vizita săli emblematice ale „Casei Poporului”, una dintre aceste fiind chiar sala de plen a parlamentului. Mulţumim pentru această experienţă, cu totul inedită pentru tinerii roşioreni, secretarului general adjunct al Camerei Deputaţilor, dl George Dumitrică, dar şi colegei noastre din Primăria Municipiului Roşiori de Vede, dna Adelina Sfăt, administrator public al municipiului nostru şi, totodată, voluntar ED Teleorman.

Adoua parte a zilei a fost dedicată promovării unei platforme regionale de rețele și orientării activităților derulate de EUROPE DIRECT Teleorman în jurul uneia dintre prioritățile Comisiei Europene pentru perioada 2019-2024: Pactul verde european. Astfel, am vizitat Centrul EUROPE DIRECT Bucureşti, găzduit de Institutul European din România, pentru a participa la o reprezentaţie de teatru forum din cadrul Caravanei „Stă în puterea ta să schimbi ceva!”, susţinută de echipa de actori

voluntari a Centrului ED Bucureşti. Piesa pusă în scenă reflectă una dintre numeroasele probleme ecologice prezente în societatea contemporană şi atrage atenţia asupra măsurilor care pot fi luate pentru a proteja mediul şi calitatea aerului. Această formă de abordare/ tratare a unor probleme de actualitate oferă tinerilor şansa de a se exprima, de a-şi spune punctul de vedere, de a găsi soluţii şi argumente pentru a construi un viitor mai bun. Tinerii au aflat că implicarea civică este un drept, dar şi o responsabilitate şi că poate avea mai multe forme și cuprinde o mare varietate de activități.

Întâlnirea cu ai noştri colegi s-a dovedit un excelent schimb de experienţă din care, cu siguranţă, am avut toţi de învăţat. Mulţumim şi felicitări, Loredana Licuţă, şi întregii echipe EUROPE DIRECT Bucureşti!

• EUROPE DIRECT în bibliotecile din județul Teleorman

În anul 2022, Centrul EUROPE DIRECT Teleorman, găzduit de Biblioteca Municipală „Gala Galaction” Roșiori de Vede, continuă să dezvolte rețeaua de puncte de informare europeană în bibliotecile publice din județul Teleorman.

Ca urmare, în data de 28 aprilie, la Biblioteca Orășenească „Alexandru Depărățeanu” Videle, a avut loc deschiderea celui de-al treilea Punct permanent de informare europeană al Centrului EUROPE DIRECT Teleorman, care se alătură, astfel, celor de la Biblioteca Județeană „Marin Preda” Teleorman și de la Biblioteca Comunală „Liliana Grădinaru” Peretu. Evenimentul a fost organizat cu sprijinul Primăriei Orașului Videle și în parteneriat cu Biblioteca Orășenească „Alexandru Depărățeanu” Videle, coordonator: Vali Cîinaru – bibliotecar.

Momentul inaugural a fost urmat de

„Lecția de informare europeană”, o dezbatere pe tema Conferinței privind viitorul Europei - CoFE, dar și a priorităților UE și de comunicare pentru anul 2022: Pactul verde european, O Europă pregătită pentru era digitală, O economie în serviciul cetățenilor, O Europă mai puternică pe scena internațională, Promovarea modului nostru de viață european, Un nou elan pentru democrația europeană, NextGenerationEU, despre anul 2022 declarat Anul european al tineretului, despre dezinformare și manipulare, despre activitatea și proiectele instituțiilor europene și ale Centrului ED Teleorman, despre Spațiul învățării – ghișeul unic pentru materiale oficiale de predare și învățare în UE, despre oferta educațională propusă instituțiilor școlare de către ED Teleorman, dar și despre necesitatea implicării tuturor în procesul de luare a deciziilor, de creionare a viitorul nostru comun în Europa.

În ciuda vacanței, ne-au fost alături în demersul nostru bibliotecari, dar și elevi de la Școala Gimnazială nr. 2 Videle, coordonatori: prof. Monica Iorga, directorul instituției, și prof. Dana Viezuianu. Și pentru că am vorbit cu interlocutorii noștri despre implicare și participare, conform tradiției, cel mai activ elev a fost premiat de ED Teleorman și anume eleva Briana Clănțău din clasa a VI-a. Felicitări!

Informația înseamnă putere pentru cel care o deține! De aceea, ED Teleorman îți aduce aproape informația europeană, fiind legătura TA cu EUROPA!

Rămâi informat!